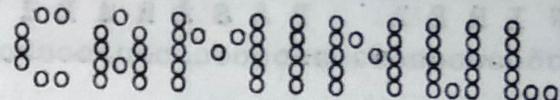

CĂMINUL

Anul III.

N-rul 1.

- São Paulo, Ianuarie-Martie 1953 -

NUMĂR INCHINAT BASARABIEI

B I N E - A Ț I V E N I T !

- Oștirea Românești -

Bine-ați venit, Români și frați iubiți de-un sânge,
Bine-ați venit în Țară, oștiri liberatoare!
De dor și bucurie azi inima mea plânge,
Și sufletu-mi în pieptu-mi de dragoste tresare.

Bine-ați venit, viteji mântuitori ai Țării;
Frați iubitori de neam și luptători statornici!
De-un veac râvnit-am noi spre ziua reinălțării,
De-un veac v'am așteptat - orfani, de mamă dornici.

Azi jugul a căzut și lanțurile-s rupte,
Și zid despărțitor nu ne mai este Prutul,
Români viteji, cu suflet oțelit în lupte,
Sus steagul tricolor, căci el ne este scutul!

Răsună goarna... Oastea rușinea azi ne spală,
Trecând triumfător, ca'n vremuri parcălabii:
E oastea românească sosită 'n Capitală,
Pe vechiul nost' pământ al scumpei BASARABII.

Azi între frații mei nu mai domnesc hotare,
IAR FIICA S'A LIPIT CU DRAG LA SÂNUL MAMII...
Veniți! Veniți cu toții, la sfânta sărbătoare,
Români din patru unghiuri răzlețe ale lumii!...

.....
.....
Nainte dar, 'nainte! spre Nistrul cel hotarnic,
Mult binecuvântate oștiri cu brațul tare:
SĂ-I FACETI ZID DE-ARAMĂ STRĂINULUI HRĂPARNIC,
DIN NISTRU PÂN' LA TISA, DIN MUNȚI ȘI PÂN' LA MARE!

ION BUZDUGAN,

Ianuarie 1918.
La intrarea Armatei
Române în Basarabia.

oo

U N I R E A B A S A R A B I E I

oo

La 27 Martie se implinesc 35 de ani dela unirea Basarabiei cu patria-mamă România. După un secol dela anexarea ei la Imperiul Rusec, Basarabia românească se trezește din somnu-i lung și intunecat, își scutură depe grumaz jugul străin și, ascultând indemnul conștiinței naționale, se realipește la trunchiul străbun din care fusese ruptă de ghiara hrăpăreață a nesățiosului vecin dela Răsărit.

După proclamarea autonomiei, care a avut loc la 23 Octombrie 1917 - act de mare insemnătate, datorit exclusiv "soldaților moldoveni in frunte cu ofițerii lor", - Sfatul Țării, in ziua istorică de 27 Martie 1918, declară in numele poporului din Basarabia că "Republica democratică moldovenească Basarabia in hotarele sale dintre Prut, Nistru și Dunăre, Marea Neagră și fostele frontiere cu Austria, - răpită de Rusia din trupul vechii Moldovene mai mult de-o sută de ani, - in virtutea dreptului istoric și a dreptului național, pe baza principiului că popoarele singure trebuie să decidă de soarta lor, - se unește, de-acum inainte și pentru totdeauna, cu Patria mamă - România."

Dar idealul de care erau insuflețiți basarabeni in acele zile de sărbătoare națională, era mult mai mare: ei nu se simțeau mulțumiți cu unirea a numai unei părți din neam, ci vroiau ca întreaga suflare românească să fie unită intr'o singură țară, o țară care să fie a tuturor Românilor.

Prin glasul deputatului Ion Buzdugan, secretarul Sfatului Țării, poporul basarabean și-a exprimat clar și răspicat această voință:

"Noi trebuie să arătăm lumii întregi că vrem să fim uniți nu numai cu mama noastră România, ci și cu frații noștri de peste Carpați, din Transilvania și Bucovina...cu frații noștri de pretutindenea." (+)

In acelaș sens au fost și cuvintele rostite de Arhimandritul Gurie, in ședința in care s'a votat unirea:

"Dea Dumnezeu ca unirea votată de noi să aducă in curând și unirea sorei noastre Transilvania, să intemeiem cu toții o Românie mare și frumoasă."

Dumnezeu le-a implinit dorința, - idealul românilor de pretutindeni de a se uni intr'o țară a lor, sub scutul mândrului Tricolor românesc, s'a infăptuit încă in acelaș an.

R.C.

(+) vezi nota din pag, următoare.

B A S A R A B I A

in drum spre libertate și re'nviere 'n românism

Pe românii din Basarabia - spre deosebire de frații lor din Transilvania și Bucovina - desfășurarea evenimentelor pe plan european și mondial, cari odată cu terminarea războiului din 1914-18 aveau să deschidă neamurilor asuprite porțile spre libertate și lumină, - ori spre o nouă, și mai crâncenă robie, - i-a găsit nepregătiți și desorientați. De vină au fost, fără indoială, cei peste o sută de ani de dominație rusească, in care, politica de desnaționalizare, dusă cu multă abilitate de regimul țarist, a reușit să-i cufunde pe basarabeni in bezna ignoranței.

Lipsiți mult timp de orice contact cu restul lumii, românii de peste Prut au ajuns intr'o stare de adevărată amortire, încât nu mai simțeau dorința de a se avânta nici măcar cu gândul dincolo de granițele "pravoslavniciei imărății" căreia fuseseră incorporați și in care, aspirațiile lor reduse la minimum, păreau a-și fi găsit o împlinire in domeniul vieții religioase.

Astfel, la izbucnirea războiului din 1914, grosul populației basarabene nu putea avea alte idei și lozinci decât acelea cari fuseseră dăfuzate decenii de-a rândul in lăuntru spațiului: rusec și cari excludeau orice idealuri cu caracter național: "Innalta misiune creștină a Rusiei impotriva păgânilor" - "Slava Impăratului, - ocrotitorul noroadelor asuprite" etc.

"Mirajul Rusiei infinite, ineputabile, eterne, era atât de mare, încât copleșea orice alt gând; convingerea in biruința finală a Rusiei era o dogmă sfântă. In fața acestui moment de proporții colosale, totul dispărea." (+)

Și totuși, in străfundul sufletului lor, basarabeni n'au incetat a fi cecace au fost părinții și strămoșii lor: români. Au dovedit-o faptele de mai târziu. Scânteia conștiinței naționale a mognit mult timp sub cenușă, pentru a izbucni in flacără strălucitoare și curată in clipa hotărâtoare...

Unirea Basarabiei cu Romania s'a făcut in fără oarecari frământări, cauza fiind anumite curente potrivnice, pronovate de elementele străine aciuite in această provincie, cari incercau să-i abată pe basarabeni spre alte direcții.

In lupta pentru redeşeptarea și indrumarea basarabenilor pe calea românismului, contribuția cea mai prețioasă a dat-o și de astă dată - studentimea, acel tineret naționalist, capabil de a îmbrățișa fără rezerve un mare ideal și de a lupta cu elan pentru realizarea lui. Acest tineret a lansat, cel dintâiu, ideea de unire, și anume: "Unirea Basarabiei cu toate provinciile românești."

Ofițerimea și soldații "moldoveni" au dat și ei dovadă, in acele momente de răscruce, de inițiativă și patriotism. La acțiunea pornită de aceștia, s'au alăturat apoi preoții și învățătorimea dela sate. Incetul cu incetul, dibuindu-și drumul prin haosul de idei și curente, cari, odată cu izbucnirea revoluției bolșevice, cuprinsese și Basarabia, românii dintre Prut și Nistru au reușit să-și croiască ieșirea spre limanul firesc.

(+) O.Ghibu: Dela Basarabia Rusească la Basarabia Românească

Trebue să relevăm în acest loc, nepretuitul ajutor de care s'au bucurat basarabeni în acele ceasuri hotărâtoare pentru provincia lor, din partea elementului ardelen. Căci la Chiev, spre exemplu, studentimea basarabească s'a îndrumat spre o concepție direct și integral românească, în urma contactului pe care l'a putut avea cu ofițerii ardeleni "cari se găseau acolo adunați de prin întreaga Rusie, unde ajunseseră ca prizonieri de războiu austro-ungari."

Din însemnările studentului Vladimir Bogos, dela Chiev, aflăm că transilvănenii le-a fost de mult ajutor. "Iată, în adevăr oaplaac foarte mult. Numai pe chestia evreiască nu mă impac cu ei. Mai mulți sunt antisemiți. Astfel, însă, cum descriu ei lucrurile, poate că au dreptate." Iar ca încheiere scrie: "Focul sacru al naționalismului ardelen a încălzit sufletul tinerilor basarabeni...și le-a dat avântul cel mare spre calea adevărată a întregirii neamului..." (+)

Orice argumentări, cu care rușii ar încerca să-și sprijine pretențiile asupra Basarabiei, sunt lipsite de fond.

Basarabia a fost întotdeauna românească, din cele mai vechi timpuri. Drepturile noastre asupra acestei provincii, care odinioară făcea parte integrantă din vechea Moldovă, sunt așezate pe fundament istoric și etnic. Toate încercările Rusiei țariste de a o slaviza, n'au reușit. Românii, cu toate deportările și colonizările cari au avut loc, au rămas elementul majoritar în această provincie anexată de ruși la 1812 fără nici-un drept, decât acela al forței, iar limba românească a supraviețuit intactă celor 100 de ani de ocupație străină.

Cât privește Rusia Sovietică de astăzi, dacă ar fi sinceră și dreaptă, (Doamne, ce iluzii!), ar trebui să abstea dela orice obiecție referitoare la actul de unire al Basarabiei cu România, și ar trebui să recunoască, mai departe, ilegalitatea cc a comis-o în 1940 și apoi în 1945, când, împotriva propriilor principii enunțate în revoluția din 1917, a anexat pur și simplu, în virtutea "dreptului celui mai tare" o provincie ce nu-i aparține. Căci una din lozincile revoluției comuniste a fost și aceea a dreptului de autodeterminare a popoarelor. Ori, Basarabia, făcând uz de acest drept, și-a ales la 27 Martie 1918 drumul, unindu-se pentru totdeauna cu patria mamă România."

Nica Ilarion

Acum 30 de ani...

Comitetul central al studenților basarabeni, interpretând just sensul istoric și imperativ național, în slujba cărora se simțea chemată în primul rând această studentime, - dă următorul manifest:

"Nu ne trebuie o Rusie federativă, căci Rusia nu ne-a dat în curs de 100 de ani decât întunecime și sărăcie, iar în vremurile de slobozenie de acum nu ne-a dat decât anarhie. NOI VREM O ROMÂNIE A TUTUROR ROMANILOR!...Să știe toți dușmanii neamului nostru, fie ei străini, fie din mijlocul nostru, că noi tinerimea română din

(+) O.Ghibu: Op-cit.

Basarabia, nu ne vom da îndărăt dela nici-o piedecă, ce va sta în calea îndeplinirii sfintei cauze a UNIRII TUTUROR ROMANILOR."

În acelaș timp, anumiți "boeri" basarabeni, instrăinați de sufletul neamului din care se trăgeau, și preocupați doar de interesele lor personale și mai cu seamă de grija de a-și păstra anumite privilegii și moșii, își cheltuiau banii în călătorii, pe la prezumații potentăți ai zilei de mâine, pentru a-și asigura sprijinul acestora; unire ori ba, - ce-i interesa pe ei aceste fleacuri, depe urma cărora nu aveau a câștiga nimic. Pentru acești oameni conta numai viața de huzur și comoditatea dusă până aici, primejduită acum de prefacerile prin care trecea țara...
Din păcate, în toate epocile au existat și oameni de aceștia.

oooooooooooooooooooo

B A S A R A B E N I L O R

Să știți: de nu veți ridica
Din sânul vostru un prooroc,
În voi viața va seca.
Zădarnic soartea veți ruga,
Căci scoși veți fi atunci din joc,
Și-ți rămânea fără de noroc.

Din chiag de lacrimi și dureri,
Din trăsnet de mânie sfântă
Și din nădejdi și zădărnici,
Din năzuinți și frământări
El trebui facia să-și aprindă
Și 'n el pe toți să vă cuprindă...

El jalea vechilor câmpii
Numa 'ntr'o lacrimă va strânge;
Din spic, din strugurul de vii,
Din spic - sudori, din viță-sânge,
În stropi va scurge ape vii;
Le va sorbi, și nu-ți mai plânge....

Și toți veți fi un gând și-un nume
Și, infrățiți, veți făuri
Un viitor mareț în lume, -
Iar el va ști să vă îndrume
Acolo, unde va zări,
C'a voastră stea va răsări.

Dar știți: de nu veți ridica
De printre voi acest Prooroc, -
În voi viața va seca,
Zădarnic soartea veți ruga,
Căci scoși veți fi atunci din joc
Și-ți rămânea fără noroc!

Mărășești
10 Iulie 1917.

† Al.Mateevici

oooooooooooo

TRAIASCA UNIREA!

Ceasul atât de mult așteptat, astăzi a sosit! S'a implinit visul, de jalea căruia, după cum zice poetul, ni-au răposat și moșii și părinții.

Și noi uimiți de această clipă măreață, am pierdut acum cuvântul.

Lanțul a căzut, s'a risipit întunericul robiei și Prutul de lacrimi și suspine s'a prefăcut astăzi în râul bucuriei, căci aici după atâtea zbuciumări și răzlețire, noi ne-am îmbrățoșat frații. De astăzi înainte între noi nu mai sânt munți, nu mai sânt ape, nu mai este nici o putere pământescă care ar putea să ne despartă. Un suflet sântem și o viață.

O, cine ne va spune fericirea noastră?

Și, dacă până acuma chiar în mijlocul nostru s'au mai găsit de acei nenorociți, cari în întunerecul nopții de veacuri nu puteau afla calea adevărată, apoi astăzi, la lumina a-totcuz-prinzătoare a soarelui care ni-a răsărit, ei vor înțelege rătăcirile lor și cu lacrimi de pocăință vor alerga la picioarele Măicii noastre.

N'avem alt gând, n'avem altă simțire, n'avem alt cuvânt decât: Trăiască România Mare! Trăiască unirea între toți Românii de pe fața pământului!

7 Aprilie, 1918.

M. Minciună
Deputat în Sfatul Țării

FRĂȚILOR...

Primiți-ne și crede-ne-ți,
Înțelegându-ne durerea
De care-i cântecul pătruns
Și ni-i curmată 'n noi puterea.

Sărmanii, - robi rătăcitori, -
Venim acasă de departe,
Răniți, bolnavi, fără aspirări,
Infranți, cu inimile moarte.

Inveninați și otrăviți
De-un dor ce s'a născut în temniți,
Copii lăsați pe străzi, - nuștim
De năzuinți și de indemnuri.

Fără 'ndrumări, fără chemări
Crescut-am în străinătate,
Lipsiți de visuri strămoșesti,
Nu mai știam de unchiu și frate...

Nu vă feriți... suntem ursuzi,
Sălbateci și cu cânturi crude,
Nu rugă, - ură și blăstăm
În doina crâncenă s'aude.

Nu ne cunoașteți; ne-au schimbat
Și ne-au schimonosit străinii,

Suntem însă ai voștri, 'n noi
Acelaș sânge curge 'n vine.

Deschideți-ne ușa... Eri,
Încă ne îngânau străinii,
Iar azi cu lumea 'n rând s'ntem,
Poruncitori, cu crezu 'n bine.

Nu vă mirați dacă 'n cântări
S'aud suspine și urgie.
E moștenirea din trecut,
Ecolul vieții de robie.

3 Sept. 1918

IORGU TUDOR

BUCURA-TE ROMANIA!

24 Ianuarie 1918 -

Astăzi soarele răsare,
Strălucind din cer feeric,
Pe pământul Basarabii:
Raza lui mântuitoare
Izbăvește astăzi slabii,
De jug, lanțuri și 'ntuneric!

Bucură-te Românie,
Căci azi steagul tricolor, -
Roșu-galben și albastru,
Din divina-i măreție,
Flutură deasupra noastră,
Falcic și liberător!

I. BUZDUGAN

UN BUN ROMÂN BASARABEAN

- Din trecutul nostru -

A venit la mine. Bătrâna scundă, încovoiată sub povara anilor mulți și grei... Ea părea că-i o nălucă din trecut, un letopiseț al trecutului neamului nostru din Basarabia... A venit căci a simțit în liniștea apusului vieții ei, că munca pe care a dus-o doțul său o viață întreagă, că visul lui de a vedea limba română în școlile din Basarabia, se îndeplinește.

E soția lui IOAN DONCEV, fostul profesor de limba română la liceul No.1 din Chișinău și autorul manualelor de limba română în școlile din Basarabia.

Cine a fost el de origine?

Pronumele lui sună bulgărește; poate că a fost bulgar, poate că a fost din vre-o familie românească, dar neapărat a fost un bun Român, un Român care cunoștea bine limba și literatura noastră, care în sufletul său păstra o iubire nemărginită către nea-

mul nostru, către trecutul și poezia noastră.

In prefața ("Procurvântarea") cărții lui "CURSULU PRIMITIVU DE LIMBA RUMANA", care a aparut in Chișinău la anul 1865, prefața scrisă in rusește, el se plânge că in școala medie (județeană) din Hotin se propune să se închidă cursul de limba română.

"Ori cum ar fi", scrie el, - "dar e foarte trist! Nouă ni-se pare că tineretul local din multe puncte de vedere, mai mult ar avea folos să învețe limba țării, decât limba franceză sau germană."

Mai departe, tot pe acele pagini spune despre limba română cu atâta evlavie și dragoste pătrunzătoare aceste cuvinte:

"Ar fi foarte de laudă și de folos ca și fetele române să învețe limba sa maternă, care cuprinde in ea atâta frumusețe, atâta duioșie și in care ele, probabil, mult simt; pentru că după firea omenească, cea mai bună parte a sentimentului nostru, a duioșiei - e limba noastră maternă. Cum copilul este este apropiat de pieptul mamei, tot așa-i aproape sufletului nostru tot ce se cugetă, ce se vorbește și ce se cântă in limba lui maternă. Legile naturii ne explicabile și admirabil de exacte, sunt foarte greu de schimbat".

Doncev a fost cel dintâiu, care a introdus alfabetul latin in Basarabia.

Cărțile lui - "Cursul de limbă" (253 pagini), cu două suplimente, - "Gramatica" (130 pag.) și "Vocabulariu" (66 pag.), precum și "Abecedă" (163 pag.) lui, tipărită tot la anul 1865, au aparut parte cu alfabetul transitiv binecunoscut in România (litere cirilice și latine) parte cu alfabetul latin, obișnuit in timpurile acelea, care a fost introdus câțiva ani mai înainte in țară.Din viața lui am aflat că el a terminat liceul No.1 de băieți din Chișinău la anul 1839. La 2 Martie 1853 a fost numit profesor de limbă "moldo-vlahică" la acelaș liceu, in care a predat limba până la 1868, când a fost demisionat din cauza interzicerii predării limbii române in Basarabia. Restul vieții a fost secretar la epitropia azilelor de orfani. A murit la 1 Aprilie 1885.....

Soția lui spune că era Român, că iubea mult limba și literatura noastră, Român dintre aceia, care "cu mândrie pot să zică: noi suntem Români!" (Cursul primitiv de limbă, pag.77).....

Un Român cu o conștiință atât de desvoltată, că ar putea servi ca pildă pentru mulți, chiar astăzi.....(+)

6 Iulie 1918.

STEFAN CIOBANU

(+) Din lipsă de spațiu am reprodus doar fragmente din Cap.I a biografiei lui Ioan Doncev, datorită f. Director al Invățământului din Basarabia, Stefan Ciobanu.)

NOTA: Bucățile publicate aci (versuri și proză) a căror autori sunt exclusiv poeți și publiciști basarabeni, au apărut in anii 1917 și 18 in diferite ziare și reviste basarabene, și au fost culese de O.Ghibu (in lucrarea deja citată), de unde le-am extras spre a le oferi cititorilor noștri. -

"Da, așa sunt făcliile neamului, când la ele stau adevărații luminători, cu o iubire către neam nemărginită. Munca lor in folosul neamului e fără păreche, - e o jertfă fără preț." (Preotul A.Murafa: Biserica și Școala.)

oo
PAGINA TRANSNISTRIEI
oo

GLAS DE PESTE NISTRU

Sărit-am Nistrul, pe malul stâng...
Eu, o viță a neamului român,
De mult suspin și jalnic plâng,
Că nu-s pe mine eu stăpân.

Numai Nistru știe a mea străinătate
Și a mea viață, amară, grea;
Numai el mă vede zi și noapte,
Cercând din malul stâng
Să fug in ceea parte.

Când mă uit la zare, spre asfințit,
Și văd cum păduri intunecoase
Acoperă munți și văi:
Văd câmpii îmbrăcați cu flori frumoase,-
Și capre, oi zburdând prin ei,
Atunci se ncheie a inimii durere,
Și ca să zic ceva nu am putere.

ȘTEFAN BULAT

Invățător de peste Nistru

++ + ++

"Am de acuma 76 de ani; ca mâine voi muri, da tot nu mă îndur să se stângă moldoveneasca. De aceea foarte mă rog și vă poftesc să nu-i uitați nici pe Moldovenii de pe malul Nistrului cel din stânga; din gubernia Chersonului. Că toate satele pe malul Nistrului sunt moldovenesti, da preoți mai mult Ruși. Și tare intuneric cu așa slujire. Foarte ni-i sete de preoți moldoveni, și nu-i avem...." (Din scrisoarea unui țaran din Transnistria - Mai 1917)

+ + +

La congresul ostașilor moldoveni, ținut in Chișinău in luna Octombrie 1917, ostașul TOMA JALBA de peste Nistru, in cuvântarea sa mișcătoare a spus între altele: "Dar pe noi, fraților, cari suntem deslipiți de Basarabia, cui ne lăsați? Dacă ne veți lăsa, noi vom muta apă Nistrului, ca să nu mai fie zid despărțitor între noi!" (Iustin Ștefan Frățiman: ROMANII DE PESTE NISTRU - Dec.1917, Op.c.)

+ + +

24 IANUARIE

+ + +

+

+++++

COMEMORAREA UNIRII PRINCIPATELOR

+++++

+++++

BRAZILIA. - La São Paulo, ziua de 24 Ianuarie a fost comemorată în cadrul unei reușite serbări, organizate de Societatea Culturală "România", în sala de festivități a Clubului C.M.T.C. Au participat la serbare românii din localitate și mulți oaspeți străini, prieteni ai coloniei române. Din partea emigrațiilor țărilor subjugate de bolșevici au fost prezenți: dl. Dr. Tuholski cu D-na - (Polonia), dl. Ing. Lubomir Zafiroff (Bulgaria), Contesa Le-Fevre în fruntea unei numeroase delegații a col. maghiare și dl. Dr. J. Perse (Croatia). Dl. Augustin Hila, președintele Soc. Cult. "România", salută asistența și explică, în scurte cuvinte, oaspeților străini, semnificația acestei sărbători naționale românești. A urmat conferința d-lui Prof. univ. Carato, în limba portugheză. D-sa deși brazilian, a dovedit a fi un bun cunoscător al evenimentelor istorice cari au dus în 1859 la unirea Principatelor Române, dar mai ales a știut să interpreteze cu o profundă înțelegere și sinceră simpatie idealurile noastre de ieri și de astăzi. A vorbit apoi dl. Ion Roth-Jelescu, din partea Revistei "Căminul", reliefiând învățămintele și îndemnul ce se desprind pentru noi, românii din exil, din actul de la 1859. La reușita programului artistic ce a urmat, au dat prețios concurs: D-nă A. Nicolau (canto), maestrul Italo Izzo (pian), dl. Puiu Cucu (cântece populare), D-ra V. Ghița (recitare) etc. etc.

SPANIA. - La orele 12 dim. s'a oficiat un Te-Deum de către Pr. Alexandru Mircea, rectorul Misiunii Române Unite în biserică Las Salesas din Madrid, la care au participat colonia românească din localitate și un mare număr de prieteni spanioli și din țările de dincolo de "cortina de fier". La ora 6 seara a avut loc o serbare în sala festivă a Circului Medina. A vorbit dl. Jesús Suevos, Directorul General al Radiodifuziunii Spaniole. Dl. Crișu Axente a ținut apoi o interesantă conferință despre Unirea Principatelor. La sfârșit s'a oferit celor prezenți un vin de onoare.

ARGENTINA. - Ziua Unirii Principatelor a fost sărbătorită în capitala Argentinei cu un fast deosebit, în cadrul Frontului Libertății. Dl. Prof. Cornel Safta a vorbit despre însemnătatea zilei și despre rostul Frontului Libertății în în lupta de eliberare a țării noastre..

FRANȚA. - Asociația Studenților Români din Franța a organizat la Paris o frumoasă serbare; a vorbit dl. Neagu Djuvara, după care s'a executat un bogat program artistic.

AUSTRIA. - La Salzburg și la Linz ziua de 24 Ianuarie a fost sărbătorită cu deosebită însuflețire. S'au oficiat Te-Deum-uri și s'au organizat festivaluri cu program artistic, la care au participat și mulți compatrioți sași. -

CANADA. - În orașul Widsor, s'a oficiat un Te-Deum de Pr. Nestorian Cicală. La solemnitatea comemorativă ce a urmat, cuvântul ocazional a fost rostit de dl. Prof. Dumitru Lungu. -

+++++

++++

UNIREA PRINCIPATELOR

Pasagii din cuvântarea ocazională rostită de dl. Ion Roth Jelescu la 24 Ianuarie a.c. la serbarea organizată de Societatea "România" din S. Paulo.

Să încercăm astăzi, din acest cadru de vară braziliană, lăsând la o parte preocupările noastre zilnice și descătușați de orice gânduri grele, să parcurgem un drum peste ani înapoi, când în sunetele fanfarelor militare și sub fluturările tricolorului românesc, incingeam pe pământul țării noastre "Hora Unirii".

Cu tot frigul tăios al lunii Ianuarie, uitând dușmăniile și neînțelegerile, tineri și bătrâni, luminați parcă de o puternică strălucire interioară, serbam un eveniment, a cărui semnificație trecea dincolo de valoarea unei simple aniversări.

Aș dori ca și astăzi, rechemându-ne amintirile, să ne lăsăm din nou purtați de aceleași gânduri, cuprinși de aceeași atmosferă de luminozitate și dragoste, atmosferă ce la fiecare 24 Ianuarie a stăpânit mintea și sufletele atâtor generații...

Nu voi face o incursiune în evenimentele istorice ce au dat naștere actului Unirii din 1859, fiind de toți preabine cunoscute, ci mă voi strădui să-i desprind urmările pentru viața noastră națională, semnificația și învățăturile ce se pot trage din el pentru actuala situație...

Și atunci, ca și astăzi, au existat desigur, divergențe și opoziție. Și atunci, în mintea anumitor conducători, interesele personale, lăcomia și pofta de mărire, vor fi jucat un mare rol..

Veacul al 19-lea însă avea o mare misiune de implinit. În toată Europa, mișcările revoluționare naționale erau în plină desfășurare. Timpul și istoria se cereau implinite... Acei ce au reușit să recunoască din timp mersul istoriei, trecând peste interesele personale sau de castă, după lupte grele și sângeroase, au redeschis națiunilor lor un drum nou în istorie, plasându-le pe linia chemării lor firești și dându-le un sens real existenței lor pe această lume.....

Dacă la toate celelalte popoare europene unitatea națională nu s'a putut înlăptui fără vărsare de sânge, iată că românii din cele două Principate au avut o și mai mare înțelegere față de cursul istoriei. Privind înapoi în istoria dureroasă dar tocmai prin această măreață a neamului nostru, vedem cum conducătorii de atunci au reușit să-i desprindă sensul și să-și dea seama, că față de permanentele pofte de stăpânire ale Rusiei de o parte și lăcomiei fără de margini ale Porții Otomane de altă parte, nu era o altă cale decât înjgheburile unei unități naționale, care să se poată opune categoric și eficient oricăror altor încercări de subjugare sau desființare națională...

Au lăsat deci la o parte, acei conducători, dușmăniile, au zugrumat în ei toate pornirile și interesele personale, și printr'un act solemn și curajos, care a zguduit sufletește întreg neamul românesc, și-au întins o mână frățească și așa au încins "horma" din care s'a născut România.... Acest act a avut adânci repercursiuni în toată viața noastră națională de mai târziu. El a dat generațiilor următoare impulsul și tăria de a voi și de a înlăptui Independența, - Regatul, - Unirea cea mare. Tot acest act a condus la recunoașterea.... că un popor care și-a pierdut credin-

ta, care nu mai e capabil de idealism și nu mai poate simți măreția unei datorii sau misiuni de implinit in istorie, inseamnă că și-a pierdut sensul existenței lui... Și că in ultima analiză, un popor trăește atâta timp cât mai este in stare să creeze, și mai ales să creeze o aristocrație a inaltelor valori morale, care să-l poarte pe culmi de glorie in slujba umanității. -

Dacă veacul al 19-lea a fost veacul injghebării statelor: naționale și implicit readucerea pe linia lor istorică, veacul al 20-lea și-a anunțat apariția cu alte coordonate. Acest veac trebuie să fie veacul marilor impliniri interioare, a sudurii sufletești dintre indivizi și al inteleggerilor dintre popoare. Cei ce n'au inteles acest lucru și au strambat cursul istoriei, au deslănțuit demonismul caracteristic zilelor actuale, o eclipsă, care, începând cu 1939 încă nu și-a găsit sfârșitul, - și cineștie cât va mai dura, dacă omenirea nu se va trezi la timp.....

Astăzi, mai mult ca oricând, cel puțin in fața avalanșei pericolului bolșevic, toate națiunile europene ar trebui să-și dea mâna și, unite, să pornească curajos și bărbătește in incleștarea cea mare, pentru a salva ce mai este de salvat. Să-și dea seama că toate interesele de moment, interesele de națiuni izolate, nu sunt și nu insemnează nimic in fața marelui imperativ istoric de a salva civilizația și cultura creștină și a-i reda adevăratul ei conținut de purtătoare de inalte valori morale, fără de care omenirea ar cădea in animalitate sau ar inceta de a mai exista. Iar dacă națiunile ce mai sunt încă libere șovăesc, să dăm noi un exemplu viu, - noi cei ce am reușit să scăpăm de sub tirania cutropitorului, dându-ne mâna, și punând piatra fundamentală a unei astfel de intelegeri... Să acționăm de așa fel, ca să putem atrage atenția și sprijinul acelor ce astăzi, in primul rând, poartă pe umerii lor destinele omenirii. Această intelegere și unire să nu fie rezultatul numai al unui moment de circumstanță, ci să poarte in ea sâmburele unui coagens cu proecții peste timpuri. Aceasta nu inseamnă că vom desființa națiunile. Orice națiune are dreptul de a trăi viața ei proprie, liberă și neimpiedecată in dezvoltarea ei culturală, spirituală, socială etc. Națiunile sunt și rămân realități istorice, peste cari nu se poate trece... Trebuie însă să ne educăm națiunile de așa fel, ca ura și neincrederea, șovinismul și mândria oarbă să dispară, nu numai din sufletele indivizilor anonimi, ci mai ales din acele ale conducătorilor lor responsabili. Să punem ca bază a intelegerii noastre dragostea creștină, fără de care nimic nu va avea durabilitate...

Și astfel versurile lui Vasile Alexandri, pe care in fiecare an le-am cântat cu atâta căldură și voce bună, vor prinde o semnificație și mai adâncă și vor putea să fie însușite și de alte neamuri și de toți cei ce trăesc in ei tragedia momentului și nu fug de istorie, ci jertfesc pentru implinirea ei. -

DE UNDE VINE DESUNIREA NOASTRA?

Nu știu cum o fi prin alte țări, prin alte colonii românești, știu doar cum se prezintă lucrurile in colonia noastră. Sau să fiu mai exact: am auzit, am văzut - timp de peste un an - ce se petrece aici, la noi, și mi-am format o părere. In primul rând am putut constata că in S.P. animozitățile și fricțiunile intre oameni, rareori sunt de ordin politic, partidar, ci mai cu seamă de ordin personal. La baza acestor dușmăni, cari unuia ce privește cazuri invidia, in altele amorul propriu rănit sau pur și simplu un complex de inferioritate ce se manifestă la unii indivizi intr'un mod cu adevărat bizar. Găzesc că sunt prea mulți din aceia să fie ascultați, admirați și lăudați, să fie in fruntea celorlalți, care șochează pe mulți. In această ordine de idei, aș pu-tativă luată de MINE in cutare sau cutare chestiune de interes românesc local, am pretenția de a fi primită, susținută și aplă-găsesc bună... O critică cu vehemență, ii găsesc nenumărate scăderi, și la nevoie mă leg de persoana caruia ii aparține, pentru a o de-cest lucru. Am auzit că și prin alte țări unde trăesc români, se intâmplă cam tot așa. Apoi mai sunt și din aceia cari singuri nu sunt in stare să facă vre-o treabă, dar nici pe alții, mai capabili nu-i lasă să facă. Ii bîrfesc, ii sapă, le pune fel și fel de bețe in roate. Spiritul de asociere, de colaborare in vederea realizării unor lucruri de obștească utilitate, nu există mai de loc. Tocmai din cauzele amintite mai la început. Este deadreptul de admirat, in schimb, cât de repede se găsesc și se solidarizează intre ele elementele pornite pe critică, cu intenția de a ză-dărnici sau a compromite ceea ce alții încearcă - sau au reușit să realizeze! - Stând de vorbă cu unii și cu alții, am putut vedea că o bună parte din lumea românească de aici e constituită, vorbind așa, pe mici grupulețe de interese și tendințe, - aproape toate însă cu caracter negativist. Sunt așa zisele grupe "anti-ti". A aduna și organiza un grup "pro"-ceva, s'a dovedit a fi un lucru extrem de greu, sau in orice caz, astfel de injghebări sunt amenințate a se descompune mai curând decât am crede, fărâmițându-se in grupulețe "anti". - E trist, dar din păcate această este realitatea! Și toate acestea, pe timp ce trece, accentuiază tot mai mult desbinarea dintre noi.... V.B.

+ + +

Părerea mea este că desunirea dintre noi provine foarte mult din faptul că nu ne dăm silința a ne cunoaște mai bine. Ia-tă spre exemplu pe concetățeanul Y. Nu l'am văzut decât odată și n'am schimbat cu el nici un cuvânt. Nu-mi place mutra lui! Nu știu nici eu de ce. Imi pare grozav de antipatic! Il inconjur. In curând această antipatie - operând telepatic - devine recipro-că Si astfel primul pas e făcut. Terenul e netezit pentru a deve-ni intr'o bună zi dușmani. Dacă aș fi stat de vorbă cu Y mai des, m'aș fi putut convinge că zâmbetul acela "sarcastic" depe-

buzele lui, departe de a fi avut caracterul bănuit de mine, - e zâmbetul lui obișnuit în momente de jenă. Deci cu totul altceva decât am crezut eu! - Și pentru atât lucru m'am pornit să-l dușmănesc...!

O altă mare greșală este că nu încercăm să ne explicăm cu concetățeanul cu care am avut vre-o eventuală neînțelegere. Adeseori e vorba de un "mâl-entendu", care printr'o explicație, delat om la om, se rezolvă cu ușurință, renăscând între cei în cauză, bunele raporturi de mai înainte.

Pe X îl cunoașteam de mai bine de doi ani. Nu ne-am avut rău. A fost în repetate rânduri în casă la mine, și eu la el. Ce să vezi: mai acum trei săptămâni l'am întâlnit. Îmi părea foarte jenat. A îndrăgăț câteva cuvinte convenționale și pretextând că e grăbit, și-a văzut de drum. Am dat din cap nedumerit. Înainte de 10 zile l'am văzut într'un bar. Când m'a observat, a întors brusc capul, prefăcându-se că nu mă vede. De o lună n'a mai dat pe la casa mea. În schimb am auzit că mă vorbește de rău, pe unde i-se oferă prilejul. Pot să afirm cu mâna pe inimă: nu i-am făcut acestui om nici un rău. Sau în tot cazul, nu sunt conștiu de a-i fi făcut. Ce o fi avut oare omul cu mine? Numai el și Dumnezeu știe... Oare n'ar fi fost mai frumos să fi venit să-mi spună deschis, cu ce i-am greșit de s'a supărat atât de rău..? Mai ști? Poate să-i fi greșit cu ceva, fără să știu. În acest caz, desigur, i-aș fi cerut iertare. Lucrurile s'ar fi împăcat. Așa ar trebui să fie între creștini. -

+ + +

Lumea zice că "românul e născut poet", iar Kant spunea: să nu credem tot ce spune lumea, dar nici să nu credem că ceea ce spune e cu totul fără temeii... În tot cazul, s'a dovedit că românul are o fantezie extrem de bogată. Cei cari au venit în Brazilia, au părăsit domeniul poetic, întrebându-și bogata fantezie în direcții mai practice: au devenit inventatori. Dar e cunoscută vorba din bătrâni: românului i-e greu până se apucă, că de lăsat se lasă cât ai bate 'n palme. Cum mania de a inventa le-a intrat cu vremea 'n sânge, unii din ei au ales un alt teren, mult mai comod și în același timp foarte eftin, pe care pot da frau liber spiritului lor inventiv: inventează vorbe și fapte pe seama altora. Pentru acest fel de "inventii" n'au nevoie de laboratoare speciale, de materii prime, nici de capital. Aci doar fantezia operează, iar stimulentele ei e mai întotdeauna: răutatea.

Vă întrebați ce legătură au toate acestea cu titlul sub care imi permit a depăna constatările de față? Au, cum să n'aibă! Căci nu mă refer la așa zisele "bancuri" inofensive făcute de unii pe seama altora, din pur spirit de umor, ci la acele lansări de zvonuri tendențioase cu repercusiuni adeseori incalculabile, menite să propage zizania și desbinarea în însăși colectivitatea românească.

Avem din nefericire destule exemple. Mă voiu mărgini a da un singur caz mai recent. Veți putea judeca apoi, câtă neîncredere, desorientare și adversitate poate semăna între compatrioții hoștri acest spirit inventiv sui generis a unor răutăcioși sau simplaminte iresponsabili.

Este cunoscut faptul că aproape în toate țările din lumea liberă a Occidentului, au avut loc în ultimul timp luări de contact între emigrațiile națiunilor subjugate de bolșevici, în sco-

pul de a se găsi calea potrivită pentru o colaborare mai strânsă între aceste emigrante, care, fiecare în parte, luptă pentru același ideal: eliberarea patriei.

Astfel s'a întâmplat și la S.Paulo. Au participat la această întâlnire amicală 6 națiuni ale "cortinei de fier". A fost o pri-dușmanul comun, lupta noastră împotriva acestuia nu poate da rezultate decât dacă este dusă în comun...

N'a trecut mult timp dela aceasta și "oficina de invenții" a și lansat bomba zilei, care, după cum ne comunică martorii cari au asistat la "explozia" ei, a avut loc într'o Duminică...

Știți ce au făcut cei trei români cari, invitați fiind, au participat la amintita întrunire? Nici mai mult, nici mai puțin: "au împărțit Ardealul cu ungurii!"

Și zvonul a pornit ca din pușcă, împodobit fiind treptat cu diferite floricele. Și a pătruns prin casele românilor (probabil asta se și urmărea) umplându-i de indignare.

"M... lor! Au vândut Ardealul nostru ungurilor!.."

Acum spuneți și Dvs.: să rădem sau să plângem? -

N. -S.P.

CE SE PETRECE ÎN LUME

+ Din toate câte s'au petrecut în lume, în ultimul timp, moartea dictatorului roșu, Iosif Vissarionovici Stalin, a fost cel mai discutat și comentat eveniment. Moartea celui mai fioros dictator din câți a cunoscut istoria, a dat loc în presa mondială la fel și fel de pronosticuri cu privire la linia pe care o va urma de acum înainte Rusia Sovietică. Ba s'a susținut chiar, că odată cu dispariția genialului tătuc, comunismul se va duce de răpă... Nu credem că e de vre-un folos să venim și noi cu comentarii. Vrem doar să subliniem cu acest prilej că biruința asupra cotropitorului din Răsărit, depinde mai ales de unitatea și tăria noastră, și mult mai puțin de slăbiciunea adversarului... Dacă vrem ca biruința Binelui asupra Intinericului să fie reală. -

+ Războiul din Coreea. - Comuniștii au propus recent, reluarea tratativelor de armistițiu. Inșă avem dreptul să ne indoim de rezultate... scotind după cele întâmplate până acum. -

+ Situația în Kenya (Africa) e gravă. Teroriștii din asoc. Mau-Mau au luat cu asalt un depozit de arme, dedându-se apoi la acte de barbarie împotriva populației indigene, credincioasă stăpânirii. Sunt sute de morți și răniți. Anglia a trimis grabnic întăriri. -

+ Deasemeni se înregistrează o nouă și mai acută tensiune între Egipt și Marea Britanie. Tot pe chestia Suezului. -

+ Premierul francez René Meyer a plecat într'o vizită oficială în St. Unite. Presa acordă o deosebită importanță faptului. -

+ Germania a fost prima, între statele semnătare, care a ratificat convenția referitoare la creerea Armatei Europene. Faptul a fost salutat cu o vie satisfacție de St. Unite, și aspru criticat de Rusia Sovietică și statele vasale ei. -

oooooooooooooooooooo

oooo

- ȘTIRI ȘI INFORMAȚII -

13 Ianuarie

In biserica din Majadahonda s'a oficiat in această zi, un parastas pentru odihna sufletelor eroilor noștri Ion I. Moța și Vasile Marin, de față fiind grupul legionarilor din Spania, dl. Luis Beneyto și autoritățile locale. După terminarea slujbei religioase, toți cei prezenți s'au îndreptat spre locul unde acum 16 ani au căzut cei doi luptători pentru Christos, loc care e străjuit astăzi de o masivă cruce funerară, pentru a depune o coroană de lauri. A vorbit dl. Puiu Traian, iar corul a intonat imnul Moța-Marin.

La 18 Ianuarie a.c., profesorii și elevii unui colegiu militar din Madrid, au participat la liturghia oficiată in biserica satească din Majadahonda, mergând apoi cu toții spre a depune o coroană la Cruce. Subdirectorul Colegiului, dl. Figueroa, a făcut o lecție elevilor despre însemnătatea și valoarea martirilor români căzuți intru apărarea crucii.

S'au oficiat parastase pentru cei doi martiri aproape in toate țările in cari se găsesc actualmente emigranți români.

Din Madrid ne vine trista veste a încetării din viață a vrednicului și neînfricatului luptător naționalist
CRISU AXENTE

Legionarii au pierdut un camarad bun, un luptător ales și un gânditor subtil; emigrația noastră un distins patriot. - Dumnezeu să-l odihnească in pace!

Tot la Madrid, in seara zilei de 3 Februarie a.c. s'a stins din viață, VIRGINIA COTRUȘ, soția poetului Aron Cotruș.

Inmormântarea a avut loc in ziua de 5 Februarie. Au luat parte la inmormântare Colonia Română in frunte cu Președintele Comunității, dl. George Demetrescu, precum și un mare număr de personalități ale literaturii, artei și științei spaniole.

Virginia Cotruș, originară din Galați, a fost o bună româncă și o neobosită scriitoare. Activitatea ei literară desfășurată in Spania, a adus o prețioasă contribuție la cunoașterea valorilor culturale ale patriei noastre in Spania. - Fie-i memoria binecuvântată!

La 8 Ianuarie s'au implinit 80 de ani dela nașterea distinsului Român și Bărbat de Stat, IULIU MANIU, aruncat in neagră și nedreaptă temniță de cotropitorii țării noastre. A fost sărbătorit cu acest prilej in diferite centre ale țărilor in cari se află români.

DIN ARGENTINA. - Dl. Dr. N. Toculescu, mare industriaș român stabilit in Buenos Aires a înființat o fundație culturală care are de scop promovarea publicațiilor românești cari vor apare in Argentina. Un alt meritos scop urmărit de această fundație este in ființarea unei școli românești in capitala Argentinei. -

+ + + + +

STIRI DIN ȚARA

+ + + + +

+ Pentru o mai grabnică rusificare a populației din R.P.R., s'au înființat in cursul anului scolar 1951/52 peste 6000 de cursuri de limba rusă de ciclul I cu 132.000 elevi și peste 400 cursuri de ciclul II cu 5000 studenți.

+ Intre guvernul R.P.R. și cel Iugoslav au avut loc in toamna anului 1952 schimburi de note de protest, conținând acuzații reciproce. Astfel Iugoslavia a protestat pentru faptul că însărcinatul cu afaceri iugoslav a fost molestat și chiar brutalizat de polițiștii români in trenul de Constanța. Guvernul R.P.R. susține că cel in cauză, împreună cu însoțitorii săi, au fotografiat instalații secrete, din R.P.R.

+ In cursul lunii Decembrie 1952, s'a ciocnit in Dardanele, monava "Transilvania" cu un vas sovietic. Fiind grav avariata, "Transilvania" a fost dusă pentru reparații la Istanbul.

+ Intr'o închisoare din București, a încetat subit din viață D. R. Ioanițescu, fost Ministru.

+ Pentru descoperirea adăposturilor de iarnă ale rezistențelor din munți, au fost mobilizate diverse grupuri de aviație din R.P.R.

+ Optzeci de copii coreeni sosiți la Arad, au fost încartiruiți pela diferite familii.

+ In orașul Brașov au fost din nou răspândite manifeste cu conținut anti-comunist.

+ In regiunea Avrigului (pe linia Sibiu-Făgăraș) sunt indicii că s'ar fi construit importante depozite de muniție subterane.

+ In Cisnădia-Sibiului un mare număr de locuitori, in majoritate sași, au fost siliți să-și părăsească in grabă casele, cedându-le pe seama trupelor sovietice cari au fost încartiruite aci.

+ In apropierea comunei Bogata Olteana (T. Mare) a fost prins și executat pe loc, partizanul M. Tudor, căutat de multă vreme de Securitate.

+ In urma inexplicabilei explozii ce s'a înregistrat la o fabrică depe Șoseaua Pantelimon, care se presupune că ar fi fost pusă la cale de saboteuri, Securitatea a operat o serie de arestări. -

CĂRȚI POSTALE DE PAȘTI, românești, - pot fi procurate la Redacția noastră. Costul unei cărți postale Cr\$ 5,00. Deasemeni cartoline format mic, cu subiecte și text românesc (Christos a inviat) - prețul Cr.\$ 1,00.

o o o A apărut in editura "Cartea Pribegiei" cartea D-nei E. Mihaescu, intitulată "CITIND BIBLIA". Este o carte interesantă, care ne introduce in multe taine ale sfintei scripturi, căutând să ni-le talmăcească pe 'nțeleș. Citind-o, ne simțim îndemnați să ne rupe de nimicițiile zilnice in cari ne complacem și a ne preocupa mai mult de suflet, căutând totodată a reface contactul cu Creatorul nostru. Lucrarea cuprinde 292 de pagini. o o o

DIN ANECDOTELE ZILEI

- Praga, 1953. La un colț de stradă staționează un superb Pakkard. E lung, suplu. Mult lac și nikel strălucitor. Un trecător, cu mâinile la spate, se oprește. Privește mașina cu admirație. Timp de câteva minute rămâne adâncit în contemplarea acestei minunății a tehnicii. Un alt trecător se apropie. Și el rămâne extaziat la priveliștea automobilului. "Minunată mașină," zice el. Urmează o lungă privire, aruncată de primul trecător asupra celui de-al doilea. Apoi catadicsește și zice și el: "Da, minunată mașină! Aceasta este progresul ce-l datorăm exclusiv Tătuclui Stălin." Al doilea trecător se uită surprins la primul, și exclamă: "Bine, dar dvs. nu vedeți că e o mașină americană? Se vede că nu cunoașteți mărcile de automobile..." La care primul îi răspunde: "Hm, mărcile de automobile le cunosc prea bine. Dar nu vă cunoaște pe Dv." -

S'A PRIMIT LA REDACȚIE: LIBERTATEA, II.17-18 și III.19-20; VESTITORII, II.5; LA NATION ROUMAINE, VI.106, 107, 108; VATRA, no.24, 25, 26; TRIBUNA ROMANA, 6 și 7; VERS, II.4; PATRIA, IV.11-12; BRUECKE ZUM WESTEN, I.3; ROMANIA MUNCITORE no.13; CAHIERS DELA ROUMANIE OUVRIERE (supliment francez al "României Muncitoare"); INȘIR' TE MARGARITE, II.7-8; DACIA no.10.

Cărți și broșuri: MICA ANTOLOGIE AROMANEASCA de C.Papanace și DOINE de V.Alexandri - ambele în edit. Bibliotecii Române din Freiburg; TELELEU, poeme de Al.Petru Silistreanu - Colecția "Exil" Rio de Janeiro. -

Revista "Căminul" mulțumește pe această cale tuturor aceluia, cari cu prilejul Sf.Sărbători ale Crăciunului și Anului Nou, i-au trimis urări și-i roagă să primească la rândurile, aceleași bune urări din partea "Căminul"-ui.

Sf.Sa Păr.Ștefan Benția, titularul Misiunii Române Unite di Brazilia, anunță că în acest an sf.slujbă a Invierii va fi oficiată la orele 11,45 noaptea (Sâmbăta Paștilor) la Biserica din Rua do Carmo. -

o o o o

o

"CAMINUL" - Redacția și Administrația: Nic.I.Păltinișanu, -
Rua José Antonio Coelho 629, São Paulo
Brazilia

